

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НА ВИРОБНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВАХ СИСТЕМИ ОБЛІКУ ЛОГІСТИЧНИХ ВИТРАТ

Важливим напрямом підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств в нинішніх умовах є виробництво якісної і доступної за ціною продукції. У формуванні прийнятної для споживача ціни на продукцію зазначеної галузі істотна роль відводиться логістичним витратам (ЛВ). З цього приводу М. Василевський зазначає, що «логістичні витрати підприємств становлять від 10 до 40 % вартості товарів, які продають, і є групою витрат, в якій існують найбільші резерви дій із заощаджування. Значення цієї проблематики стає очевидним стосовно основної мети діяльності підприємств, якою є максимізація їхнього довгострокового прибутку» [1, с. 47]. Однією з умов досягнення вказаної мети є належний рівень організації облікових систем на підприємствах, які потребують нагального удосконалення й розвитку.

З огляду на отримані у ході виконання досліджень результати, на думку автора, одним із дієвих шляхів модернізації облікових систем на виробничих підприємствах є впровадження системи реєстрації, аналізу й контролю ЛВ, що має функціонувати самостійно, але в межах загальної системи управління витратами. ЛВ утворюються при здійсненні всіх логістичних активностей під час постачання на підприємство матеріально-технічних цінностей, виробництва продукції та її розподілу й збуту, повернення реалізованої продукції, утилізації та знищення відходів. Це вимагає системного підходу до створення на виробничих підприємствах систем реєстрації, аналізу й контролю за вказаним видом витрат, які у дальшому повинні стати базою для ухвалення рішень щодо ефективного управління ними та істотного зниження собівартості продукції.

Результати аналізу господарювання вітчизняних підприємств однозначно вказують на те, що для них нині існує чітко виражена тенденція щодо реалізації фахівцями відповідних служб заходів, спрямованих на скорочення ЛВ за окремими логістичними активностями. Завдяки коректній ідентифікації й оперативному оцінюванню ЛВ фахівці дістануть змогу отримувати достовірну й повну інформацію про них, що на цей момент часу для виробничих підприємств є значною проблемою: вітчизняними вченими встановлено, що в інформаційних системах, які задіяні в управлінні

підприємствами у системі обліку витрат, відсутніми є біля 50 % необхідної інформації [2; 4]. А наявність достатньої кількості інформації про ЛВ, є неодмінною умовою ефективності управління ними, що надасть можливість суб'єктам господарювання агроринку значно знизити собівартість реалізованої продукції і в кінцевому підсумку своєчасно розробити й ухвалити відповідні управлінські рішення.

Доцільність розробки й запровадження на виробничих підприємствах системи реєстрації, аналізу й контролю ЛВ, крім вказаного вище, зумовлена ще й широким колом її істотних можливостей щодо: 1) отримання синергічного ефекту; 2) підвищення ефективності функціонування логістичної системи підприємства; 3) переходу від часткових цілей щодо управління ЛВ до загальних цілей окремих підсистем і ланок логістичної системи; 4) комплексного й системного управління ЛВ; 5) фінансового, трудового та інформаційного забезпечення логістичних процесів; 6) гнучкого й оперативного управління ЛВ при виконанні різних видів логістичної діяльності (ЛД); 7) оперативного обліку можливих логістичних ризиків від здійснення ЛД; 8) отримання фактично у повному обсязі інформації щодо логістичних витрат на ЛД стосовно фаз переміщення матеріальних потоків та функцій, що здійснюються в їхніх межах відповідні підрозділи підприємств.

З погляду автора, вказане є достатньо ґрунтовною підставою для формування в даному дослідженні підвалин щодо організації й запровадження системи реєстрації, аналізу й контролю ЛВ на виробничих підприємствах, яка має базуватись на чітко визначених положеннях та наукових принципах.

З огляду на перелік наукових завдань дослідження та описані можливості системи реєстрації, аналізу й контролю ЛВ, пропонується п'ять основних концептуальних положень, які повинні бути покладені в основу організації вказаної системи на виробничих підприємствах: 1) систему реєстрації, аналізу й контролю ЛВ слід вважати ефективним засобом для комплексної і водночас оперативної оцінки вказаного виду витрат. Це досягається за умови дотримання послідовних положень, що наведені нижче; 2) логістичні витрати на ЛД підприємств слід оцінювати за наявними фазами переміщення матеріальних потоків та функціями, що виконують в їхніх межах підрозділи логістики чи окремі виконавці; 3) для ґрунтового аналізу ЛВ і дальшого оперативного коригування виконання логістичних операцій і процесів слід оцінювати поточні логістичні витрати, що генеруються рухом матеріальних потоків у межах логістичної системи виробничих підприємств; 4) для відпрацювання заходів щодо підвищення економічної ефективності ЛД підприємств потрібно

оцінювати одноразові витрати, пов'язані з функціонуванням логістичної системи (так звані капітальні логістичні витрати); 5) система реєстрації, аналізу й контролю ЛВ повинна надавати фахівцям можливість оцінювати умовно-постійні й умовно-змінні витрати, що потрібно надалі для розробки заходів щодо вдосконалення техніко-технологічної бази ЛС підприємства та процесів здійснення ЛД.

Для ефективного здійснення реєстрації, аналізу, бюджетування, контролю, обліку й управління ЛВ на виробничих підприємствах ключову роль потрібно відводити службі логістики. Згідно з цією концепцією одним із завдань служби логістики повинно бути реєстрація, аналіз, контроль і відповідний облік ЛВ на здійснення всіх видів логістичної діяльності заводу (див. пункт 3.3 типового положення [3, с. 197–198]). Отже, відповідно до вказаного, на службу логістики заводу повинна бути покладена функція ведення реєстрації, аналізу, бюджетування, контролю й обліку витрат на ЛД підприємства.

Свою чергою, для менеджера з логістики в посадовій інструкції повинно бути вказано завдання, спрямоване на реєстрацію й контроль витрат, що пов'язані з виконанням логістичних активностей (див. пункт 2.2 типового положення [3, с. 201–205]).

У висновку слід вказати, що реалізація на практиці запропонованої системи реєстрації, аналізу й контролю логістичних витрат надає підприємствам галузі можливість: 1) оперативно оцінити вклад кожного виду ЛД при формуванні загального фінансового результату господарювання; 2) підготувати й ухвалити рішення щодо підвищення економічної ефективності ЛД; 3) установити причину виникнення додаткових витрат і місця їхнього утворення та можливі наслідки. Це слід ураховувати для своєчасного коригування управління ЛВ у загальному процесі управління витратами підприємства.

Інформаційні джерела:

1. Василевський М. Системи забезпечення ланцюгів поставок у машинобудуванні: монографія. – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2011. – 312 с.

2. Людвенко Д.В. Особливості розвитку обліково-інформаційного забезпечення в управлінні аграрними підприємствами в сучасних умовах // Зб. наук. праць Таврійського держ. агротехн-го ун-ту. 2012. № 2 (18). Т.1. – С. 247–255.

3. Сумець О.М. Логістичні витрати підприємства: теоретичний аспект: монографія. – Харків : Міська друкарня, 2013. – 224 с.

4. Ярова В.В. Удосконалення інформаційної підтримки управління витратами аграрних підприємств // Зб. наук. праць Полтавської агр. академії. 2013. Т.1. Вип. 6. – С. 344–347.